

პროექტი

24 ივნისი

საქართველოს მთავრობის

დადგენილება N

2020 წლის ----- ქ. თბილისი

„ტექნიკური რეგლამენტი - ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათის, ტემპერატურის მონიტორინგის, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის ერთიანი მეთოდების შესახებ“

მუხლი 1.

სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 56-ე მუხლის პირველი ნაწილის და 58-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული „ტექნიკური რეგლამენტი - ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათის, ტემპერატურის მონიტორინგის, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის ერთიანი მეთოდების შესახებ“.

მუხლი 2.

1. ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათი, რომელიც განთავსებულია ბაზარზე ამ დადგენილების ამოქმედებამდე და არ შეესაბამება ამავე დადგენილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებს, დასაშვებია ბაზარზე განთავსებული იქნეს „ვარგისიანობის მინიმალური ვადის“ ან „გამოყენებამდე ვადის“ გასვლამდე.

2. ამ დადგენილების მე-3 მუხლის მე-5 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნები ძალაშია 2030 წლის 1 იანვრამდე.

მუხლი 3.

ეს დადგენილება ამოქმედდეს 2024 წლის 1 იანვრიდან.

პრემიერ - მინისტრი

გიორგი გვახარია

„ტექნიკური რეგლამენტი - ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათის, ტემპერატურის მონიტორინგის, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის ერთიანი მეთოდების შესახებ“

მუხლი 1. მიზანი და გამოყენების სფერო

1. „ტექნიკური რეგლამენტი - ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათის (შემდგომში - სწრაფად გაყინული სურსათი), ტემპერატურის მონიტორინგის, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის ერთიანი მეთოდების შესახებ“ (შემდგომში - ტექნიკური რეგლამენტი) მიზნად ისახავს ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სწრაფად გაყინულ სურსათთან დაკავშირებულ ზოგადი პრინციპების განსაზღვრას, სწრაფად გაყინულ სურსათთან დაკავშირებით შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას და სწრაფად გაყინულ სურსათით ვაჭრობასთან დაკავშირებულ სამართლიანი პრაქტიკის დაცვას.

2. ტექნიკური რეგლამენტი ადგენს ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილ სწრაფად გაყინული სურსათისათვის:

- ა) ზოგად მოთხოვნებს;
- ბ) ტრანსპორტირებისა და შენახვისას ტემპერატურის მონიტორინგის განხორციელების წესებს;
- გ) სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას ნიმუშის აღების პროცედურებსა და ანალიზის ერთიან მეთოდებს.

3. ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნები ვრცელდება ამ დადგენილებით განსაზღვრულ სწრაფად გაყინულ სურსათზე.

4. ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება ნაყინზე და საკვებად (საჭმელად) განკუთვნილი ყინულის სხვა სახეობებზე.

5. სწრაფად გაყინული სურსათის სახელმწიფო კონტროლი ხორციელდება ამ რეგლამენტითა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტებები

1. ამ ტექნიკური რეგლამენტის მიზნებისათვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობები:

- ა) **სწრაფად გაყინული სურსათი** - სურსათი, რომელიც დაექვემდებარა გაყინვის შესაბამის პროცესს, ე.წ. „სწრაფად გაყინვას“, რომელიც, სურსათის ტიპიდან გამომდინარე, რაც შეიძლება სწრაფად უზრუნველყოფს სურსათის მაქსიმალურ კრისტალიზაციას (სწრაფად გაყინვას ზედაპირიდან შუაგულამდე) და თერმოსტაბილიზაციის შემდეგ სურსათის ყველა წერტილში ტემპერატურის უწყვეტად (სტაბილურად) შენარჩუნებას -18°C ან უფრო დაბალ ტემპერატურაზე.

სწრაფად გაყინული სურსათი ბაზარზე განთავსებული უნდა იქნეს დამუშავების შესაბამისი პროცესის მითითებით;

ბ) ტემპერატურა - გამზომი ხელსაწყო ან მოწყობილობის ტემპერატურისადმი მგრძობიარე ნაწილის (შემდეგში - ტემპერატურული სენსორი) საშუალებით ზუსტად განსაზღვრულ წერტილში გაზომილი ტემპერატურა.

2. გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ტერმინისა, ამ რეგლამენტის მიზნებისათვის გამოიყენება ასევე „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცნერეთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ტერმინები.

მუხლი 3. ზოგადი მოთხოვნები სწრაფად გაყინული სურსათისადმი

1. სწრაფად გაყინული სურსათისთვის გამოყენებული ნედლეული უნდა იყოს ჯანსაღი, ახალი და ვაჭრობისთვის ვარგისი სასაქონლო ხარისხის.

2. პროდუქტების მომზადება და სწრაფი გაყინვა უნდა განხორციელდეს დაუყონებლივ, სათანადო ტექნიკური მოწყობილობების გამოყენებით, რათა მინიმუმამდე იქნეს შემცირებული მისი ქიმიური, ბიოქიმიური და მიკრობიოლოგიური ცვლილებები.

3. სწრაფად გაყინულ სურსათთან უშუალოდ შეხებისათვის გამოსაყენებლად დასაშვებია შემდეგი კრიოგენული აგენტები:

- ა) ჰაერი;
- ბ) აზოტი;
- გ) ნახშირორჟანგი.

4. სწრაფად გაყინული სურსათის ტემპერატურა უნდა იყოს სტაბილური და პროდუქტის ყველა წერტილში შენარჩუნებული უნდა იქნეს -18°C , ან უფრო დაბალი ტემპერატურა. ტრანსპორტირებისას დასაშვებია ტემპერატურის ხანმოკლე ცვლილება მეტობისკენ, არაუმეტეს 3°C - ით.

5. პროდუქტის ტემპერატურიდან გადახრა, შენახვისა და დისტრიბუციის სანიმუშო პრაქტიკის შესაბამისად, დაშვებული უნდა იქნას მხოლოდ ადგილობრივი დისტრიბუციისას და საცალო ვაჭრობის კარადა-ვიტრინებში შემდეგი პირობების დაცვით:

- ა) ტემპერატურიდან გადახრა არ უნდა აღემატებოდეს 3°C -ს;
- ბ) საცალო ვაჭრობის კარადა-ვიტრინებში ტემპერატურიდან გადახრა შეიძლება შეადგენდეს 6°C -ს, რაც დამოკიდებული უნდა იყოს სასაქონლო მარაგების ან საცალო ვაჭრობაში პროდუქტების მიმოქცევაზე.

მუხლი 4. ბიზნესოპერატორის ვალდებულებები

1. ბიზნესოპერატორი ვალდებულია უზრუნველყოს სწრაფი გაყინვისათვის, შენახვის, ტრანსპორტირების, ადგილობრივი დისტრიბუციის და საცალო ვაჭრობისათვის გამოყენებული მოწყობილობების შესაბამისობა ამ რეგლამენტით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან.

2. სწრაფად გაყინული სურსათი, რომელიც განკუთვნილია საბოლოო მომხმარებლისათვის მისაწოდებლად, ბიზნესოპერატორის მიერ წინასწარ დაფასოებული და შეფუთული უნდა იქნეს ისე, რომ დაცული იქნას მიკრობული ან სხვა სახის გარე კონტამინაციისა და გამოშრობისაგან.

3. სწრაფად გაყინული სურსათის ეტიკეტირება უნდა განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად. ამასთანავე სავალდებულოა ეტიკეტზე:

ა) სურსათის დასახელებასთან ერთად, მხედველობის იმავე არეში, მითითებული იქნას სიტყვები „სწრაფად გაყინული“;

ბ) მითითებული იქნას შემდეგი სახის ინფორმაცია: „გაღების შემდეგ არ გაყინოთ განმეორებით“, ან „გაღების შემდეგ არ ექვემდებარება განმეორებით გაყინვას“.

4. სწრაფად გაყინული სურსათი, რომელიც განკუთვნილი არ არის საბოლოო მომხმარებლის ან საზოგადოებრივი კვების ობიექტებისათვის, ეტიკეტზე უნდა შეიცავდეს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემდეგი სახის ინფორმაციას:

ა) სურსათის დასახელება და სურსათის დასახელებასთან ერთად მითითებული უნდა იქნას სიტყვები „სწრაფად გაყინული“;

ბ) სურსათის ნეტო (სუფთა) წონა;

გ) პარტიის ნომერი - იდენტიფიკაციისათვის;

დ) ბიზნესოპერატორის დასახელება და მისამართი;

4. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნები მითითებული უნდა იქნას უშუალოდ დაფასობაზე, ტარაზე, შეფუთვაზე ან თანდართულ ეტიკეტზე.

5. ბიზნესოპერატორი ვალდებულია უზრუნველყოს სწრაფად გაყინული სურსათის ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი სატრანსპორტო საშუალებების, დასაწყობებისა და შენახვის ადგილების აღჭურვა სათანადო ჩამწერი გამზომი ხელსაწყოებით, რათა რეგულარული სინშირით და სათანადო ინტერვალებით განახორციელოს სწრაფად გაყინული სურსათისათვის დადგენილი ჰაერის ტემპერატურის მონიტორინგი.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული ნებისმიერი გამზომი ხელსაწყო, რომელიც განკუთვნილია ჰაერის ტემპერატურის მონიტორინგისათვის, უნდა შეესაბამებოდეს შემდეგ სტანდარტებს:

- ა) EN 12830 (EN 12830:2018 - Temperature recorders for the transport, storage and distribution of chilled, frozen/quick-frozen food and ice cream);
- ბ) EN 13485 (ISO 13485:2016 Medical devices — Quality management systems — Requirements for regulatory purposes);
- გ) EN 13486 (Temperature Recorders And Thermometers For The Transport, Storage And Distribution Of Chilled, Frozen, Deep-Frozen/Quick-Frozen Food And Ice Cream - Periodic Verification);

7. ბიზნესოპერატორი ვალდებულია შეინახოს ყველა დოკუმენტი, რითაც დასტურდება, რომ მე-5 პუნქტით განსაზღვრული გამოყენებული გამზომი ხელსაწყოები შესაბამისობაშია სათანადო EN სტანდარტთან.

8. ბიზნესოპერატორის მიერ ტემპერატურის რეგისტრაციის შესახებ ჩანაწერი დათარიღებული და შენახული უნდა იქნეს არანაკლებ ერთი წლის განმავლობაში ან უფრო ხანგრძლივად, სწრაფად გაყინული სურსათის ტიპის და ვარგისიანობის ვადის გათვალისწინებით.

9. ბიზნესოპერატორის მიერ სწრაფად გაყინული სურსათის ადგილობრივად დისტრიბუციისას და საცალო ვაჭრობის კარადა-ვიტრინებში შენახვისას, ჰაერის ტემპერატურის გაზომვა უნდა განხორციელდეს სულ მცირე ადვილად დასანახი ერთი თერმომეტრით. ამასთანავე, ღია ტიპის საცალო ვაჭრობის კარადა-ვიტრინებში:

- ა) მაქსიმალური დატვირთვის დონე მკაფიოდ უნდა იქნეს აღნიშნული;
- ბ) თერმომეტრი უნდა აჩვენებდეს რეცირკულირებადი ჰაერის ტემპერატურას ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ აღნიშვნის დონეზე.

10. სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო, საცალო ვაჭრობის პუნქტებში, 10 მ³ -ზე მცირე ფართობის მქონე სამაცივრე საწყობის შემთხვევაში, სადაც ინახება სწრაფად გაყინული სურსათი მარაგების სახით, უფლებამოსილია დაუშვას ჰაერის ტემპერატურის გაზომვა ადვილად დასანახი თერმომეტრით.

მუხლი 5. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის ნიმუშის აღება

1. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას, უნდა მოხდეს სწრაფად გაყინული სურსათის ამორჩევითი ტემპერატურის კონტროლი.

2. სწრაფად გაყინული სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას, შეფუთული ამორჩევითი ერთეულების რაოდენობა და ტიპი რეპრეზენტატიული უნდა იქნას ტვირთის ყველაზე მაღალი ტემპერატურის მქონე წერტილებისათვის.

3. სამაცივრე-საწყობში ნიმუშები აღებული უნდა იქნეს რამდენიმე კრიტიკული წერტილიდან, მაგალითად კარებთან (ზედა და ქვედა დონე), სამაცივრის ცენტრალურ ნაწილის ახლოს (ზედა და ქვედა დონე), გამაგრილებელი

მოწყობილობის რეცირკულირებადი ჰაერის ნაკადთან ახლოს. ამ დროს გათვალისწინებული უნდა იქნას ნებისმიერი პროდუქტისათვის ვარგისიანობის ვადა (ტემპერატურის სტაბილიზაციისათვის).

4.სატრანსპორტო საშუალებებში ნიმუშის აღება უნდა განხორციელდეს ამ პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინებით. კერძოდ, თუ ნიმუშის აღება ხორციელდება:

ა) ტრანსპორტირების დროს - საჭიროა ნიმუშების აღება მოხდეს ტვირთის იმ ქვედა და ზედა ნაწილებიდან, რომლებიც უშუალოდ კარის ან კარებების გაღების ადგილთანაა;

ბ) გადმოტვირთვის დროს - აღებული უნდა იქნას ოთხ-ოთხი ნიმუში შემდეგი კრიტიკული წერტილებიდან:

ბ.ა) ტვირთის იმ ქვედა და ზედა ნაწილებიდან, რომლებიც უშუალოდ კარის ან კარებების გაღების ადგილთანაა;

ბ.ბ)ტვირთის ზედა უკანა კუთხეებიდან (წერტილიდან, რომელიც ყველაზე უფრო შორს მდებარეობს გამაცივებელი მოწყობილობიდან);

ბ.გ) ტვირთის შუა ადგილიდან/ცენტრიდან;

ბ.დ) ტვირთის წინა ზედაპირის შუა ადგილიდან/ცენტრიდან (წერტილიდან, რომელიც ყველაზე უფრო ახლოს მდებარეობს გამაცივებელი მოწყობილობიდან);

ბ.ე)ტვირთის წინა ზედაპირის ზედა და ქვედა კუთხეებიდან (წერტილიდან, რომელიც ყველაზე უფრო ახლოს მდებარეობს გამაგრილებელი მოწყობილობის რეცირკულირებადი ჰაერის ნაკადთან).

4. საცალო ვაჭრობის კარადა-ვიტრინებში ნიმუში აღებული უნდა იქნეს იმ სხვადასხვა სამი წერტილიდან, სადაც ტემპერატურა ყველაზე მაღალია.

5.სწრაფად გაყინული სურსათის სახელმწიფო კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ რეგლამენტის მე -5- 7-ე მუხლებით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინებით.

მუხლი 6. სწრაფად გაყინული სურსათის ტემპერატურის გაზომვის მეთოდი და ხელსაწყო/მოწყობილობები

სწრაფად გაყინული სურსათის ტემპერატურის გაზომვა მოიცავს მე-5 მუხლით განსაზღვრული ნიმუშების ტემპერატურის ზუსტად აღრიცხვას სათანადო ხელსაწყოებისა და მოწყობილობების გამოყენებით.

1. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სათანადო ხელსაწყოები და მოწყობილობებია:

ა) გამზომი ხელსაწყო - თერმომეტრი;

ბ) პროდუქტის სიღრმეში შეღწევადი მოწყობილობა, რომელიც წარმოადგენს ლითონის მახვილბოლოიან ხელსაწყოს, როგორებიცაა ყინულის პერფორატორი, ხელის ბურღი ან დრელი, რომელიც ადვილად იჭმინდება;

გ) ან სხვა კომპლექსური მოწყობილობა.

3. ტემპერატურის გამზომი ხელსაწყოები და მოწყობილობები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ სპეციფიკაციებს:

ა) გაზომვისას, სამი წუთის განმავლობაში, საწყის და საბოლოო ტემპერატურებს შორის სხვაობა უნდა აღწევდეს 90 %-ს;

ბ) ტემპერატურის - 20 ° C - დან + 30 ° C - მდე გაზომვის დიაპაზონში, ხელსაწყო-მოწყობილობის სიზუსტე (ცდომილება) უნდა შეადგენდეს $\pm 5^{\circ}$ C-ს;

გ) გარემოში - 20 ° C - დან + 30 ° C - მდე ტემპერატურულ დიაპაზონში მუშაობისას, გაზომვის სიზუსტე არ უნდა იცვლებოდეს 0,3 ° C-ზე მეტით;

დ) ევრანის რეზოლუცია (ანუ ევრანზე ტემპერატურის მინიმალური სხვაობა, რომლის გაზომვა შესაძლებელია თერმომეტრის გამოყენებით) უნდა შეადგენდეს 0,1 ° C-ს;

ე) ხელსაწყოს სიზუსტე, დროის გარკვეულ შუალედებში, რეგულარულად უნდა იქნას შემოწმებული;

ვ) ხელსაწყოს უნდა ახლდეს დაკალიბრების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ზ) ტემპერატურული სენსორი ადვილად უნდა იწმინდებოდეს;

თ) ტემპერატურული სენსორი კარგად უნდა უზრუნველყოფდეს პროდუქტთან თერმულ კონტაქტს;

ი) ელექტრომოწყობილობები დაცული უნდა იქნეს სინესტის გამო წარმოქმნილი კონდენსატის არასასურველი ზემოქმედებისაგან;

მუხლი 7. სწრაფად გაყინული სურსათის ტემპერატურის გაზომვის პროცედურები

1. სწრაფად გაყინული სურსათის ტემპერატურის გაზომვამდე აუცილებელია გამზომი ხელსაწყოს ტემპერატურული სენსორი და პროდუქტის სიღრმეში შეღწევადი მოწყობილობა წინასწარ იქნეს გაგრილებული. წინასწარ გაგრილებისთვის გამოყენებულმა მეთოდმა უნდა უზრუნველყოს, რომ რაც შეიძლება დაახლოებული იქნას გამოყენებული ხელსაწყოების და პროდუქტის ტემპერატურა.

2. თუ გამზომი ხელსაწყოს ტემპერატურული სენსორი არ არის განკუთვნილი სწრაფად გაყინული სურსათში შეღწევისათვის, ნიმუში, ტემპერატურის გაზომვამდე, წინასწარ უნდა იქნეს მომზადებული, რისთვისაც საჭიროა პროდუქტში გაკეთდეს ნახვრეტი (ღრმული) წინასწარ გაგრილებული სიღრმეში შეღწევადი მოწყობილობის გამოყენებით. ამ ღრმულის დიამეტრი უნდა შეესაბამებოდეს ხელსაწყოს ტემპერატურული სენსორის დიამეტრს, ხოლო მისი სიღრმე დამოკიდებულია პროდუქტის ტიპზე.

3. ნიმუშის მომზადება და ტემპერატურის გაზომვა უნდა განხორციელდეს მაშინ, როდესაც ნიმუში რჩება შერჩეულ ცივ გარემოში. გაზომვა უნდა განხორციელდეს შემდეგი მოთხოვნების გათვალისწინებით:

ა) თუ პროდუქტის ზომები საშუალებას იძლევა, გამზომი ხელსაწყოს წინასწარ გაგრილებული ტემპერატურული სენსორი მოათავსებული უნდა იქნას პროდუქტის ზედაპირიდან 2,5 მმ სიღრმეში;

ბ) თუ პროდუქტის ზომები საშუალებას არ იძლევა, გამზომი ხელსაწყოს წინასწარ გაგრილებული ტემპერატურული სენსორი მოათავსებული უნდა იქნას პროდუქტის ზედაპირიდან ისეთ მინიმალურ სიღრმეში, რომელიც 3-4-ჯერ აღემატება ტემპერატურული სენსორის დიამეტრს;

გ) ზოგიერთ პროდუქტში (მაგ. მწვანე ბარდა), მათი ზომის ან შემადგენლობის გამო, შიდა ტემპერატურის გაზომვისათვის ღრმულის გაკეთება შეუძლებელია. ამ შემთხვევაში, სურსათის შეფუთვაში ტემპერატურის განსაზღვრა უნდა განხორციელდეს წინასწარ გაგრილებული წვეტიანი ტემპერატურული სენსორის მოთავსებით შეფუთვის ცენტრში;

დ) ტემპერატურის აღრიცხვა უნდა მოხდეს მას შემდეგ, როდესაც იგი სტაბილურ მაჩვენებელს (მნიშვნელობას) მიაღწევს.

მუხლი 8. განსაკუთრებული მოთხოვნები

1. ამ რეგლამენტის მე-6 -7-ე მუხლებით განსაზღვრული ანალიზის მეთოდები, ხელსაწყო/მოწყობილობები და პროცედურები გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას არსებობს გონივრული ეჭვი, სწრაფად გაყინული სურსათთან დაკავშირებულ ამ რეგლამენტით განსაზღვრულ ტემპერატურის ზღვრულ მაჩვენებლებთან დაკავშირებით.

2. ამ რეგლამენტის მე -5- 7-ე მუხლებით განსაზღვრული მოთხოვნების გამოყენება არ გამორიცხავს მეცნიერულად დასაბუთებული სხვა მეთოდების გამოყენებას იმ პირობით, თუ ეს მეთოდები არ შეაფერხებს სწრაფად გაყინული სურსათის თავისუფალ გადაადგილებას.

3. განსხვავებული შედეგების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ამ რეგლამენტის მე -5- 7-ე მუხლებით განსაზღვრულ მეთოდებს.